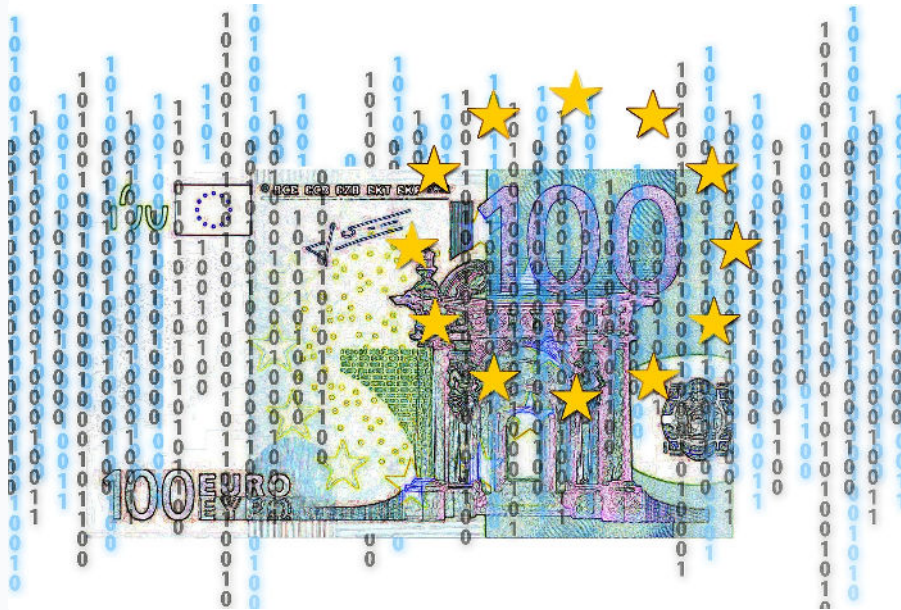

De toekomst van het geldstelsel

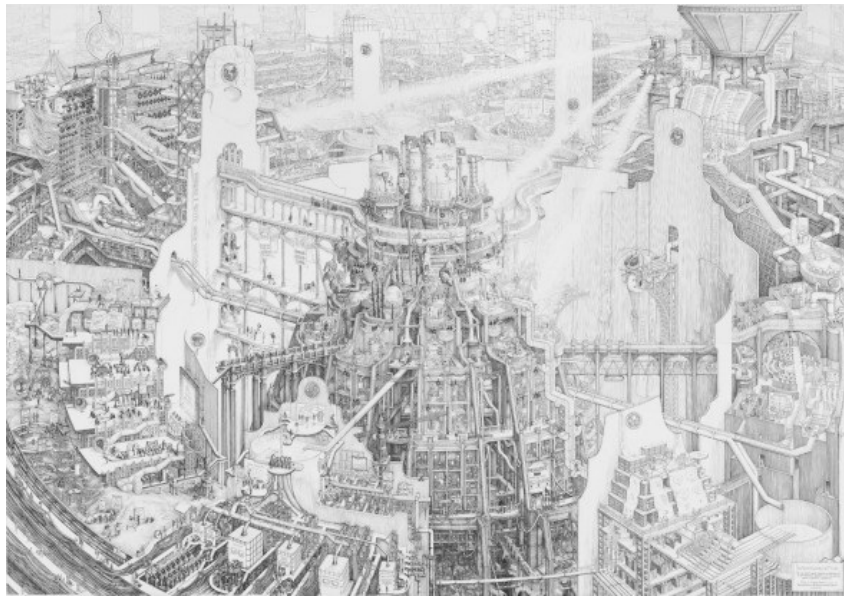
Sinds onze vorige nieuwsbrief is er veel gebeurd dat te maken heeft met ons geld. Met name wordt er veel geschreven en gediscussieerd over de komst van de digitale euro, de Central Bank Digital Currency (CBDC) van de Europese Centrale Bank (ECB). Aan het eind vindt u een lijst met aanbevolen gesprekken en artikelen met meer informatie hierover.

In deze nieuwsbrief

1. Van 6 t/m 8 september op De Haagse Hogeschool: 'De toekomst van ons geldstelsel'.
2. Op 28 juni kwam de Europese Commissie met een wetsvoorstel voor de digitale euro. En nu?
3. Contant geld en digitale euro als wettig betaalmiddel?
4. De Verleiders 'Door de bank genomen 10 jaar later'.
5. Springtij van 20 t/m 22 september. Conferentie met 'Anders sturen in de financiële sector' als een van de thema's.

Conferentie De Toekomst van ons geldstelsel

Van 6 t/m 8 september aanstaande organiseert De Haagse Hogeschool een conferentie over de toekomst van ons geldstelsel, wat geven we water en wat niet? Er zijn publieke en besloten bijeenkomsten waaraan u kunt deelnemen. Centraal staat het 'Waterwerk van ons geld' van Carlijn Kingma, Thomas Bollen en Martijn Jeroen van der Linden en u kunt ook meer te weten komen over de digitale euro van politici en experts. Ook het spel Money Maker kan in de nieuwste uitgave ter plekke worden gespeeld. Kijk [hier](#) voor het programma en aanmelden.

Digitale Euro

De Europese Commissie kwam op 28 juni met [een wetsvoorstel voor de digitale euro](#). Minister van Financiën Kaag gaf aan dat wij in Nederland [voorop lopen](#) met het debat hierover, terwijl het in andere Europese parlementen nogal stil is over dit onderwerp. Wij van Stichting Ons Geld strijken hiervoor graag de eer op. Al meer dan tien jaar pleiten wij voor een fundamentele herziening van het geldstelsel, digitaal contant geld en een veilige rekening voor iedereen. Met het Burgerinitiatief van 2015 hebben wij dit onderwerp in Nederland breed op de politieke agenda gezet en het noodzakelijke debat mede aangevoerd.

Een publieke digitale euro zou zeker een verbetering in ons geldstelsel kunnen zijn. Het huidige, op schuld gebaseerde, commerciële geldstelsel is fragiel en voor de nodige stabiliteit sterk afhankelijk van overheidssteun. Dit probleem is allang [duidelijk gemaakt door de WRR](#) en bleek ook weer tijdens recente bankencrises. Wij zijn in deze digitale tijd voor betalen en sparen volledig overgeleverd aan commerciële partijen. Hier moet een goed publiek alternatief voor komen, zodat wij als burgers de vruchten plukken van een gezond geldstelsel en niet alleen de banken. Hoe wij een digitale euro zouden opzetten [leest u hier](#).

Een digitale euro moest een publieke infrastructuur bieden voor betalen en sparen. Met dit argument werd in de Tweede Kamer in 2020 het onderzoek naar CBDC van de DNB gerechtvaardigd. Het was ook de reden om het voorstel van kamerlid Mahir Alkaya voor een veilige rekening voor betalen en sparen te parkeren. CBDC zou dezelfde voordelen hebben als een veilige rekening. In [een brief](#) aan de Tweede Kamer hebben wij de leden van de commissie financiën daar nog eens aan herinnerd. Hoe een veilige rekening ons geldstelsel beter maakt [leest u hier](#).

Inmiddels blijkt dat de digitale euro volgens het huidige voorstel van de Europese Commissie alleen een betaalmiddel wordt en uitdrukkelijk niet voor sparen is bedoeld. Het WRR-rapport (2019) kwam met de aanbeveling van een 'veilig alternatief voor de bankrekening'. Het ging daarbij niet om een alternatief voor betaaldiensten, maar om burgers en bedrijven in vrijheid te laten kiezen of ze hun geld al dan niet (als financiering) beschikbaar stellen aan een bank. De nu voorgestelde digitale euro is een nieuw digitaal betaalmiddel afkomstig van de ECB. Onze jurist Edgar Wortmann schreef hierover een [zeer kritische blog](#) met waarschuwingen voor machtsconcentratie bij de ECB, zonder duidelijk toetsbare kaders en verplichte acceptatie. Tevens komt hij met [enkele aanbevelingen voor verbetering](#).

Er komt een zogenaamde 'holdinglimit' per persoon die door de Europese Centrale Bank kan worden vastgesteld. Gesproken wordt over een limiet van 3.000 euro. Dit vinden wij heel beperkt. Op termijn zou dit moeten kunnen worden verhoogd of losgelaten, zodat het een volwaardig alternatief wordt voor de bankrekening.

Depositogaranties kunnen dan worden afgebouwd. De digitale euro wordt in de huidige opzet niet de noodzakelijke stap naar een evenwichtiger geldstelsel. Dit vinden wij een gemiste kans. Diverse experts zijn het met ons eens, zoals [Jan Eeckhout](#) in Project Syndicate, [Amit Seru](#) in de FT, [Theo Kocken](#) in het FD en recent [Monnet en Niepelt](#) in CEPR.

Wij roepen de politiek op om het initiatief te hernemen voor invoering van een volwaardig veilig alternatief voor de bankrekening. Hier zullen wij ons voor blijven inzetten.

Contant geld en wettig betaalmiddel

De analogie dat de digitale euro contant geld is, “in een digitaal jasje gehesen”, gaat niet op. Een euromunt of een briefje van tien euro is jouw eigendom. In het huidige voorstel wordt de digitale euro een tegoed, dat gebruikt wordt voor de financiering van banken zonder dat je daar rente op krijgt. Niet de vorm van [digitaal contant geld](#), waar wij voor pleiten dus.

Het behoud van contant geld blijft wel uiterst belangrijk. Hiermee kun je anoniem betalen, zonder tussenkomst van banken. De ECB zegt contant geld ter beschikking te blijven stellen, zolang men het blijft gebruiken. Betaal dus bewust contant!

We moeten niet vertrouwen op de vage toezeggingen van de ECB over het behoud van contant geld. Om te garanderen dat contant geld blijft, en om de macht van de ECB te beperken, **stellen wij voor dat in de Europese wetgeving wordt opgenomen dat de ECB de verplichting krijgt er voor te zorgen dat te allen tijde digitale euro's omgewisseld kunnen worden in contant geld.**

Contant geld is in Nederland (het enige) wettig betaalmiddel. Tegelijk met het wetsvoorstel voor de digitale euro kwam er een wetsvoorstel om het begrip wettig betaalmiddel in Europa te harmoniseren. Daarbij wordt er een andere betekenis aan gegeven dan die het in Nederland niet dusver had. Zo is het in Nederland niet verplicht om wettig betaalmiddel te accepteren. De EU wil die verplichting echter wel gaan invoeren, en meteen uitbreiden naar de digitale euro. Zo probeert ze wellicht te voorkomen dat de digitale euro een mislukking wordt. **Wij zijn er tegen dat de digitale euro wettig betaalmiddel wordt.** Vrije keuze in het gebruik van geldmiddelen is de beste beveiliging tegen machtsmisbruik. In een democratische rechtsstaat dient die vrije keuze te worden beschermd en gefaciliteerd, en dus niet te worden afgeschaft.

Toneel

Theatergroep De Verleiders stond van maart tot en met juli van dit jaar op de Nederlandse podia met het stuk 'Door de bank genomen 10 jaar later'. Volle zalen, enthousiaste en betrokken bezoekers (bijna 45.000). De acteurs riepen burgers op om zich te verdiepen in de digitale euro die eraan komt en die zou kunnen bijdragen aan

een beter geldstelsel. Maar ze waarschuwen ons ook op komische wijze voor de gevolgen van een programmeerbare digitale euro en een centrale bank die mee zou kijken naar al onze dagelijkse bestedingen. Deze zorg leeft bij veel burgers in Europa en de beleidsmakers zullen met stevige juridische waarborgen moeten aantonen dat een digitale euro dit soort mogelijkheden niet in zich draagt.

SpringTij

Van 20 t/m 22 september vindt het evenement [Springtij](#) plaats. Een van de onderwerpen is 'Anders sturen in de financiële sector'. Vertegenwoordigers uit de financiële sector en NGO's gaan met elkaar uitwisselen hoe ze het systeem in andere richtingen kunnen bewegen. Ons Geld zal hierbij ook aanwezig zijn. Ook hier staat het 'Waterwerk van ons geld' centraal.

Webinar over geldschepping en klimaat

Positiva Pengar, de monetaire hervormers in Zweden, organiseert een webinar waarin Professor Dietsch zal spreken over de relatie tussen geldschepping en klimaatverandering. [Kijk hier](#) voor meer informatie en om je aan te melden voor dit Engelstalige webinar.

Links naar interessante gesprekken en artikelen

- Al eerder besteedden we aandacht aan het prachtige kunst- en onderzoeksproject 'Het Waterwerk van ons geld' van Carlijn Kingma, Thomas Bollen en Martijn Jeroen van der Linden. Dit is [nu ook in het engels](#) beschikbaar. Het is nog te zien in het [Kunstmuseum in Den Haag](#) tot 10 september 2023. En als onderdeel van het Nederlands paviljoen op de [Architectuur Biënnale in Venetië](#) tot 26 november 2023.
- [Een recent artikel](#) van Martijn Jeroen van der Linden e.a. in EU Observer in het engels.
- Edgar Wortmann pleit in [een interview](#) met Paul Buitink voor een gecontroleerde bankrun.
- [Dit artikel](#) (in het engels) geeft goed weer dat de digitale euro met een opzet zoals nu wordt voorgesteld, weinig voordelen voor de burger oplevert en vooral het verdienmodel van banken beschermt.
- Martijn Jeroen van der Linden geeft [uitleg over de digitale euro en monetaire hervorming](#) bij Leaders in Finance.
- Thomas Bollen geeft in Follow the Money [een mooi overzicht van het pad naar de digitale euro](#).
- Martijn Jeroen van der Linden bij [de Cryptocast](#).
- Martijn [in gesprek](#) met JOVD.
- [Een stuk](#) uit Harvard Business Review over de gevolgen van depositogarantiestelsels.
- [Een interview](#) met Saule Omarova, a professor at Cornell Law

- School, waarin zij pleit voor betaalrekeningen bij de FED.
- Voor focus op mensenrechten is er een '[cbdc-human rights tracker](#)', geïntroduceerd door het Oslo Freedom Forum.
  - Dit is [een debat over contant geld](#) door Brett Scott (link 29) en BIS european economic forum cashless society. Ook Brett Scott's boek Cloud Money is een aanrader
  - In [dit gesprek](#) van Paul Buitink met de projectleider digitale euro van de Nederlandse Bank komen vele aspecten van de voorgestelde digitale euro aan bod die interessant zijn om te weten. Als we willen dat de digitale euro ook voor sparen kan worden gebruikt, moeten we dit in de politiek afdwingen. Van de centrale bank kunnen we deze verandering niet verwachten.

Verander de wereld, begin bij het geldstelsel!

Steun Ons Geld

Wilt u uw e-mailadres wijzigen?

Dat kan. Via de link onderaan de nieuwsbrief kunt u uw huidige e-mailadres uitschrijven. Via onze homepage onsgeld.eu kunt u zich vervolgens weer aanmelden met uw nieuwe e-mailadres. Dank voor uw medewerking!

Stichting Ons Geld
p/a Boslaan 13
6371 CN Landgraaf
contact@onsgeld.eu

Deze mail is verzonden aan {{ contact.EMAIL }} U ontvangt deze email omdat u zich heeft aangemeld bij Ons Geld of getekend heeft voor het Burgerinitiatief Ons Geld. Via onderstaande link kunt u zich uitschrijven.

[Uitschrijven](#)

© 2020 Ons Geld EU